

גליזין קע
פרי' לך לך
תשפ"ד לפ"ק
שנה ר'

בהורא

אור הפחדה
הפנימית בדרך
המעשית הק

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

הוקם לעיני הגה"צ רבי משה ב"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

- עבודת יום השישי**
טועמיה: קומתו של ה"באר מים חיים" שנגבה לאחר הטבילה במקוה (ב)
- תלמידיו של אברהם**
היכל המגיד ממעזריטש: להתחבר אל האש של אברהם אבינו
- עבודת התפילה**
כתר נהורא: מה עושים עם הקושי לתאר שאנו עומדים לפני המלך
- יש מוכר עולמו**
תנו רבנן מעשה: הצדיק שדבק במידת החסד אשר בה תיחתם הגלות

דבר המערכת

"לך לך"!!

ה' אינו מגלה לאברהם היכן ללכת, הוא רק אומר לו 'לך לך מארצך'. תחילת הצעוד ולהתקדם!

אברהם מתחיל ללכת את מסעו, הלך ונסע העבה, מבלבל לחלוטין. בדרכו עובר עשרה נסיונות שהתפרשו אצלו כרעעים קשים של מכובה וחוסר ודאות, כך הגיע 'אל הארץ אשר אראך' - הוא המקום הנעלם של האמונה העמוקה שהאדם פוגש דווקא כשנמצא במצבים של בלבול (זוה"ק לך לך ע"ח. שפת אמת לך לך תרל"ד; שם משמואל לך לך תרע"ז).

בזמנים של בלבול נבחן האדם היכן עומד באמונה, ומקבל שכר על כל פסיעה שהלך בתוך חוסר הודאות מתוך אמונה וביטול להקב"ה - כמאמרם (ב"ר לט, ט): 'לך לך אל הארץ אשר אראך' למה לא גילה לו, כדי להכבה בעיניו וליתן לו שכר על כל פסיעה ופסיעה.

וגם בימים הללו יוצא הכרוז והאזעקה לכל אחד - 'לך לך מארצך', הקב"ה קורא לכל אחד מישראל! צא לך יהודי יקר מן הארציות, מההרגשה שהעולם מתנהל בדרך הטבע, ותתחבר אל ארץ גבוה יותר של דביקות ואמונה.

בכל יום ויום שומע אדם על מקרים קשים ל"ע, או שהוא עצמו נקלע למצבים של דוחק. מצבים אלו הם 'כרוזים' היורדים אלינו משמי מרומים, המעוררים את האדם משלוות תנומתו, וצועקים אליו: "אייכה?" היכן אתה? התעורר!

אלא שהאדם מתעניין לשמוע את הפרטים של המקרה הקשה שאירע ל"ע, ואינו תופס כי כעת ברגע זה בוקע אליו 'בת קול' ממרום.

וכתב הדברי חיים (פר' שופטים): "שמעתי ממורי הקדוש [מראששין] זצלה"ה דמה שלפעמים בא לאדם איזה תוהא בלבו, ואומרים העולם שאיזה מרה שחורה בא לו, ויש מפכחין זה במשקה או באיזה דבר, ובאמת זה הוא מהתעוררות של מעלה על ידי כרוז בכל יום, וכל אדם מישראל נתפעל מזה באיזה התעוררות בנפשו, ולכן אמר ז"ל שכבוא לאדם איזה תוהא ובעין פחד, ידע שהוא התעוררות תשובה ולכן יעשה תשובה".

אי אפשר לקפוץ היישר לתוך האמונה, רק מי שהטעין את עצמו בספרי חסידות מבעוד מועד - יש לו את הכלים להתמודד בתוך הבלבול באמונה טהורה.

בידידות,
ישע"י יצחק פרידמן,
י"ר אש החסידות

להתענג על הפחד!

כשמפסיקים לפחד מהפחד, ומרשים לעצמינו לחדור אל הפחד, לאחוז בו בלי פחד, ולחוות ולהרגיש אותו, יש כאן הזדמנות להתחבר לביטול באין סוף

נהורא מעליא

נצחי וקיים לעד ולעלמי עולמים, העולם מתרחב ומתפשט בלי סוף, עד שלעומת ריבוי הזמן וריבוי המקום הוא מבוטל לגמרי, הוא יכול לבוא לידי פחד ממש כי מרגיש שמציאותו הולך להתבטל, וכדברי הרמב"ם (הלי' יסוה"ת פ"ב ה"ב) "והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ - מיד הוא אוהב ומשבח ומכפר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד (תהלים מב ג) "צמאה נפשי לאלקים לאל חי", וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות".

הרגשת ה'אין' והביטול, נוכח האין סוף ב"ה לעתים היא כל כך עצומה עד שיש כאלו המדמים את ההרגשה כפחד מוות. ובאמת הוא עמוק יותר מן המוות, כי על ידי המוות מתבטל רק הגוף ואילו האדם עצמו - שזהו מחשבותיו רגשותיו - ממשיכים להיות קיימים, בעוד הביטול נוכח האין סוף הוא ביטול במציאות ממש, וזו היא דרגת ה'יראה' הנוכרת אצל תלמידי הבעש"ט והמגיד שבאה לאחר התבוננות באין סוף.

אך כאשר האדם מרגיש מעט ביטול, הוא מתחיל לפחד על מציאותו ואז הוא נעצר ומפסיק להתבונן בכך.

אבל החכמה היא להמשיך הלאה. לא לפחד מהביטול. כמו הצדיקים שלפני התפילה הם הלכו להפרד ממשפחתם והחליטו בעצמם שהם מתבטלים לגמרי, ורק אז אפשר להרגיש את הביטול נוכח האין סוף ברוך הוא.

אך הנפש אינה מסוגלת לעמוד בכך אפילו רגע. האדם ימציא לעצמו לפעמים אפילו הסברים 'קדושים' ולמצוא רמזים בספרים קדמונים שכבר התנבאו על מקרים כאלו, ואז הוא מרגיש יציבות כלשהו. האדמה נפירה תחתיו אך לא נשמטה לגמרי.

אין כאן חלילה מכדי להקל ראש בכל אותם הציטוטים שמוצאים לאחרונה בספרים הקדושים על מלחמת גוג ומוגג שתפרוץ בשמות תורה, ועל רמזים נפלאים נוספים שמחזקים את האמונה לגאולה, אך לפני שאנו נאחזים בהם כדי להרגיע את הנפש, יש לנו להסיר את הפחד מלנגוע בפחד. יש לנו לחוות ולהרגיש את הפחד, ולהתענג על הרגעים הללו בהם הנפש הבהמית מבלבלת לגמרי, היא עדיין לא בנתה לעצמה 'מהלך', אלא עדיין מרגישה את חוסר האונים.

זו היא תאוותה הגדולה ביותר של הנשמה הקדושה בתוכינו, שחפצה להרגיש עצמה מבוטלת לגמרי בידי של הבורא ית', כמו אדם הראשון קודם החטא שהתענג בעין החיים.

הפחד הגדול ביותר של האדם - הוא מהפחד עצמו! כשאדם נמצא בפחד, הוא מרגיש שאין לו יציבות, כל העתיד לוטה בערפל, וזהו ההרגשה הקשה ביותר לנפש האדם - הנפש הבהמית - שכל רצונה להרגיש שהיא יודעת והיא יכולה והיא מסוגלת לעשות הכל לבד, ולפתע מתערער כל יציבותה.

מדובר כאן גם כשמדובר בפחד קטן של בריאות, חובות, או כל סכנה אחרת. כל שכן כאשר מדובר בפחד מוות, פחד קיומי על המציאות, שזהו הפחד הגדול ביותר של הנפש - שמרגישה שמציאותה הולכת להתבטל. שהרי האדם אינו פוחד מהמוות עצמו, אלא מהחידלון שהוא הולך להתבטל.

במקרה כזה של פחד, יעשה האדם את כל מה שביכולתו כדי להימנע מהרגשת הפחד. הוא אפילו ימציא שמות וכינויים שונים למצבו, הוא יקרא לכך בשם מקצועי או רפואי, ובלבד להרגיש שהמצב נתון בשליטה, וכגון כאשר מרגישים פחד מוות בשעת מלחמה הרי זה נקרא בשם מקצועי - 'נפגע חרדה' ואז מרגיש האדם בטוח בעצמו לאחר שהביעה שלו מוכרת על ידי אנשי מקצוע והכל נתון בשליטה.

כך בנוי שכלו של האדם, באופן שחייב לתרץ לעצמו את כל מה שרואה ולספק הסברים על כל דבר. אם יש דבר שאינו מסתדר אצלו, יהא חייב להעניק לכך הסבר ואפילו להמציא הסבר חדש שלפעמים אינו קיים כלל אלא מכח אותו הכרח של השכל, שאינו מסוגל להשאיר דבר בעולם שאינו מובן אצלו.

השכל, כשיש לו דברים מעורפלים שאינם בהירים וברורים, יתעורר בו פחד שמא יפלו עליו דברים נוספים שאינם יודע לשער אותם ויפחד לצאת מביטות, וכדי להיות מסודר בדעתו ולהרגיש בטחון בלבו הוא ממציא לעצמו חוקים והסברים שיניחו את דעתו, גם כאשר לפעמים אינם נכונים ואינם צודקים כלל.

זהו 'עין הדעת טוב ורע' שהוא כח הדעת להבדיל בין דבר לדבר על ידי שמחלק ונותן הסברים שזה כך וזה כך, שזהו מוח הדעת המבדיל בין דבר לדבר כמו שאמרנו חז"ל (ירושלמי ברכות פ"ה סוף ה"ב) 'אם אין דעת - הבדלה מנין'.

לעומת זה הוא 'עין החיים' - בו מרגיש האדם שחיו מופקדים אצלו מאת הבורא יתברך.

כאשר יהודי מוצא את עצמו בפחד, יש כאן הזדמנות לנשמתו להתענג על הפחד, להתרפק על הרגעים הנעלים הללו בהם מרגיש את אובדן עשתונותו כשהוא מבוטל לגמרי בידי ההנהגה העליונה.

וכך גם כאשר יהודי מתבונן כמושג 'אין סוף', איך שהעולם

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשיפי 'אש החסידות'

יש מוכר עולמו

עגת דאגה ולחץ קודר אפפה את יהודי הונגריה התחתית. חג הפסח קרב ובא, ואין להשיג תפוח-אדמה. מחסור שכזה עלול היה להביא חלילה רעבון קשה על בתי בני ישראל, החרדים לדבר ה', שתפוחי-האדמה משמשים עבורם מאכל עיקרי בכל שמונת ימי החג.

וכבר נלאו כל עסקני הקהילות מלהשיג את המבוקש, גם במחירים יקרים, כי כל ביירויהם ומאמציהם עלו בתוהו

באותה שעה היו עיניהם של ישראל נשואות לצדיק הפלאי, שנודע למשגב בדאגתו לצרכי העם, הוא הרה"ק רבי ישעי' מקרעסטיר.

בליבותיהם ידעו בני הונגריה לסמוך על אותו צדיק, שלמרות רוממותם של ימי חודש ניסן, דאגו ידאג להם, באהבתו וחמלתו. והלא גם בעיצומו של יום הדין - ראש השנה, בשעת ההפסקה שלפני המעמד הנורא של תקיעת שופר, מצאווה לרבי ישעילע, כשהוא עומד בבית התבשיל וחותר מיני מזונות עבור המתפללים הרעבים, ומשהבחין בתדהמתם של שני אורחים, הסביר להם בפשטות שבעונו: "כל הצדיקים עוסקים בשעה זו ברזן דרוזין, ואילו ישעילע עוסק כעת ב'לשובע ולא לרזון'...".

ואכן תקוותם לא נכזבה. ימים ספורים לפני החג יצא הצדיק בלוויית מקורביו אל מחוץ לעיירה, ותוך שעות ספורות חזר בראש שיירה גדולה של עגלות עמוסות בשקים של תפוחי-אדמה טריים, שהיו בהם די הותר להאכיל את פיותיהם של כל משפחות יהודי המחוז.

ותהום כל הסביבה. כולם ביקשו לדעת איזה 'מופת' חולל הצדיק? כיצד זה הצליח להביא את השלל הרב הזה, בעיצומו של מחסור כבד?!

ניסו המקורבים לשמור את המעשה בסוד, כבקשת הרבי, אמנם איך-שהוא דלפו חצאי מילים מפה ומשם, עד שאכן נודע הדבר, שאחז את כולם בתדהמה.

וכך היה מעשה:

בשעה שהגיעה הצרה לאוזנו של רבי ישעילע, שלח את עסקני חצרו שיחפשו אף הם היכן ניתן להשיג תפוחי-אדמה, ודרכם הגיעה הידיעה, אודות ערל קשיש המתגורר באחד הערים שבסביבה, ואשר בבית האוצר שלו נמצאים תפוחי-אדמה לרוב, אולם הלה ממאן להוציאם למכירה. סבר רבי ישעילע שמא מבקש הגוי להמתין עד שיתייקר השער וכך ירוויח הון רב. משכך ביקש מאת מקורביו להכין את המרכבה, והוא יצא לעבר עירו של הגוי, כשבידו סכום אדיר של כסף.

משבא רבי ישעילע אל אותו גוי זקן, פנה אליו ושאלו בעד איזה סכום מבקש הוא להציע את מכירת הסחורה העומדת תחת ידיו, אולם הגוי השיב בקור-רוח שאין כוונתו כלל למכור ולהוציא את סחורתו מאוצרותיו. סבר הצדיק שהגוי סוחר מפולפל הוא, וכי ממתין שיציעו לו מחיר מרקייע שחקים, הראה לו אפוא את תרמיל השטרות שבידו ודיבר אתו גלויות: "הנני מוכן ומזומן לרכוש את כל הסחורה בעד הסכום הזה!". אולם למרבה הפלא, לא שינה הגוי את טעמו, ובאותו קור-רוח השיב: "מה לי ולכסף, זקן אני ואין לי כבר חפץ בתבלי העולם הזה!". השתאה רבי ישעילע: "וכי מה תרצה אם כן? וכי ממכות כה גדולה של תפוחי-אדמה שירקיבו באוצרותיך תראה נחת ואושר? נדב נא את הסחורה ליהודים הרבים הזקוקים להם למאכלם בחג, ואברכך בכל אשר תאוהו נפשך..".

התלהב הקשיש למשמע הדברים והרים את קולו הגס: "חפץ אני לקבל את חלקו של הרבי בעולם הבא - כולו! אם ירצה הרבי, נבצע את העסקה בהסכם כתוב וחתום!"

רבי ישעילע לא היסס לרגע, הוא שש על ההצעה כמוצא שלל רב. תוך שעה נכתב ההסכם ונחתם משני הצדדים, גם שני מלווי של הצדיק התבקשו לחתום כעדי-השטר,

כוונת הטבילה

בערב שבת קודש (ב)

במאמר הקודם הובאו כמה ליקוטים אודות מה שמסופר בשפתי חסידים על הרה"ק בעל 'באר מים חיים' מטשערנאוויץ זי"ע שכאשר היה יוצא מבית הטבילה בערב שבת קודש היתה קומתו גבוהה יותר במידת ראש מגודל אור קדושת השבת שפייעמה בקרב.

ואכן, כך חקק בעצמו בספרו הנודע "סידורו של שבת" (ח"א שורש א ענף ג) זול"ק: ונראה לכל כי כמעט נכסף בכלות נפשו לאלהים מגודל תבערת אש האהבה הנוצר בלבו, ותיכף אחר הטבילה בער"ש ניכר התנוצצות קדושת שבת המאיר על פניו וזיו הדרת אורו מבהיק עד שיראים לגשת אליו כמאמר חז"ל (ב"ר י"א) ברכו באור פניו של אדם, אינו דומה אור פניו של אדם כל ימות השבת כמות שהוא בשבת, ומי יוכל לספר כמה העין רואה השתנות מימי החול ממש כרחוק מזרח ממערב ויותר מזה. עכ"ק.

וראה עוד בספרו שער התפילה (שער ח) זול"ק: מי שזוכה לטעום אפס קצהו מזיו אור נועם חביבות מתיקות טעמי קדושת השבת קודש, כי אור לו בכל אבריו וגידיו, וטועם טעם ממש באורות הרוחניים הנובעים ומאירים בכל סעודה משלש סעודות שבו, בכל אחת ואחת טעם עריבות אחד משונים זו מזו למחלוקתם, ומוחו ולבו קשורים וצמודים ובווערים ומתלהבים כרשי אש להבק בה' אלקיו בכל עוז ותעצומות, ונשכח מאתו לגמרי עניני עוה"ז ותענוגיו ומחמדיו, כי נהנה ומתענג בתענוג שאין לו חקר ואין לו ערך ודמיון בתענוגי עוה"ז, וכשזוכה ניכר על עור פניו זיו ההארה הנפלאה, עד שכל רואיו יכירו וידעו כי ה' אתו, וזיו מבהיק ומופיע על כל עבר. עכ"ק.

ויש לציין מעשה נורא שהובא בספר כתר מלכות ביהודי מהישוב מסיעף, סוחר סוסים, בשם צבי הערש, שהיה בתחילה איש בור, ובזכות מעשה טוב שעשה הגיע לדרגה נעלה מאד. ומעשה שהיה כך היה, לרגל מסחרו הזדמן ר' הערש לטשערנבוין, ובעמדו בשוק הגיע לשם הרה"ק בעל באר מים חיים זצ"ל לקבץ ממון לצרני פדיון שבויים. היות שהרה"ק עשה רושם כביר על הסוחר, מסר לו הלה את כל כספו, אלף וחמש מאות זהובים שהיו ברשותו לצורך קניית בהמות למטרת המצוה הזו. הרה"ק התפעל ממעשהו הנשגב וכגמול בעד נדיבות לבו ברכו שירגיש טעם בשבת קודש. מאז הפך היהודי לאיש שונה בשבתות היה רוקד מרוב שמחה ולא ידע את נפשו מרוב התרגשות, ואילו בימות החול היה מתהלך כמאז ומקדם. הוא החל ללמוד ונעשה חסיד מובהק של הבאר מים חיים. כאשר עלה רבו לארץ ישראל נעשה ר' צבי הערש חסידו של רבנו [ה'אהבת שלום] והיה נוסע לפרקים לקאסוב. לעת זקנתו היה ליהודי בעל מדרגות כשדברי תורה וחסידות שופעים מפיו.

עדיין אין אנו במדריגתו של בעל 'באר מים חיים', אך כל אחד רוצה להתקדש ולהטהר, וכאשר יעורר לבו לגשת לטבול מתוך אמונה בגודל מעשיו, ודאי יחוש איזה השתנות בנפשו.

ומנגד שני משרתיו של הנוכרי חתמו גם הם.

תיכף הורה רבי ישעילע לקחת את הכסף שנותר בידו, לשכור בהם עגלות לרוב, להעמיס עליהם את מאות השקים, ולשוב עמהם לקרעסטיר.

ביקש רבי ישעילע להסתיר את דבר העסקה, אך כאמור, הסוד יצא לקהל, והרוחות סערו ותמהו: 'היתכן! למכור את כל העולם הבא עבור תפוח-אדמה?..!'

אך הרבי לא הבין את גודל התמיהה: 'הלא כל העולם הבא של ישעילע אינו שווה אם יהיה יהודי אחד בסיבתו שלא יהיו לו תפוחי-אדמה בפסח!..!'. שח באונו המתמיהים.

כזה היה אותו צדיק מופלא רום-מעלה, שהפליא בגאונות שבחסד לקיים את הנאמר בפרשתנו 'ואהבת לרעך כמוך' - כמוך ממש ואף יותר מכך, כמו שפירש הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק את המילה 'כמוך': "בכ"ף הדמיון, שלא תדע מעצמך כלל שאתה הוא העושה, ובמה נחשב, אלא שאיך אלא כדמיון" (נועם אלימלך, ליקוטי שושנה). והפקיר את עצמו לגמרי, את הרוחניות שלו ואת הגשמיות שלו גם יחד, במסירות נפשו למען בני ישראל.

דמותו הפלאית של רבי ישעילע, שבשנים האחרונות זורחת ביותר, יש בה מעין בבואה לדמותו הנשגבה של אברהם אבינו ע"ה, דמות של צדיק שעיקר עבודתו במידת החסד, זוהי העבודה של הדור האחרון, דור עקבתא דמשיחא, וכדבר האמור בספר 'דברי ישראל' בפרשתנו, פרשת לך-לך, בו מביא הרה"ק רבי ישראל ממאזיץ, מאמר נורא בשם זקנו הקדוש רבי יחזקאל מקאזמיר, לפרש את דרשת חז"ל (פסחים ק"ז, ב) בברכת ה' לאברהם אבינו ע"ה (בראשית יב, ב): "ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה" - "אמר רבי שמעון בן לקיש 'ואעשך לגוי גדול' - זהו שאומרים אלוקי אברהם, 'ואברכך' - זהו שאומרים אלוקי יצחק, 'ואגדלה שמך' - זה שאומרים אלוקי יעקב. יכול יהו חותמין בכלום? תלמוד לומר 'והיה ברכה' - כך חותמין ואין חותמין בכל".

וכה פירש רבי יחזקאל: "דהנה אמרו רבותינו ז"ל (אבות פ"א מ"ב) 'על שלושה דברים העולם עומד, על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים', וזה הוא הענין שאנו אומרים 'אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב', היינו שאנו רוצים להמשיך עלינו העבודות שלהם, שהוא השלושה העומדים שהעולם עומד עליהם, אלוקי אברהם - היינו עמוד גמילות-חסדים, אלוקי יצחק - הוא עמוד העבודה, ואלוקי יעקב - הוא עמוד התורה, כידוע. ואמר: שעד הבעל-שם-טוב ז"ל היה העולם עומד על עמוד התורה, ומן הבעש"ט ז"ל התחיל עמוד העבודה, ועכשיו בעקבתא דמשיחא קיים העולם הוא על עמוד גמילות חסדים. והענין הוא, כי באמת צריך האדם להיות עובד בשלשתן, אך כל זה היה מקודם, שהדורות היו שלמים בכוחם שלא התגבר עליהם עול הגלות כל-כך, אבל עכשיו בעוה"ז מחמת אריכות הגלות נתמעט לבבנו עד שאין בנו כח לתורה ולעבודה כראוי. על כן עיקר קיום העולם הכל תלוי בגמילות-חסדים, ועל-ידי-זה נותן קיום להכל. כי ענין גמילות חסדים הוא שנותן אף שאין מגיע לו מצד הדין, וכן יתעורר למעלה גם כן להשפיע אלינו במידת טוב לבד". ובה פירש את אומרו "יכול יהיו חותמין בכלול" - 'חותמין' - היינו החתימה והסוף, קץ הגלויות, 'תלמוד לומר והיה ברכה' - כך חותמין, היינו בעקבתא דמשיחא, שנתמעט לבבנו כנ"ל, והיה עיקר קיום והעמדת העולם - כך - היינו בעמוד גמילות-חסדים".

אכן בתקופה זו, אנו מקווים כי יזכור ה' חסדי אבות, ובזכות הליכתנו בדרכיהם, יביא גאולה לבני בניהם, במהרה בימינו אמן.

"לך לך מארצך"

דרכי עבודת המידות
על ידי שלושת השלבים שגילה הבעש"ט הק'
הכנעה - הברלה - המתקה

כאשר מתעורר אצל האדם דבר רע, סימן שיש כאן חלק בבריאה שממתין עליו והוא צריך לתקנו, אך החלק הזה הוא דבר רע, ולכן תחילה עליו להכניע עצמו לגמרי שלא לסור אל התאוה ההיא כלל או שלא להעלות טינא על חבירו, וזהו בחינת 'הכנעה' שעוצר את עצמו תחילה לגמרי.

בשלב השני 'הבדלה' - צריך להתיישב בדעתו ולהבדיל בין הטוב ובין הרע, כי בכל דבר יש רצון וכוונה מאת ה', שרוצה לעורר לו דרך או מוסר השכל ע"י שרואה הדבר ההוא אצל חבירו או שנשלח לו מחשבה זאת מאתו ית' כדי להכניע תחילה תאוה רעה זאת.

אמנם יש בזה מקום לטעות ולומר דעצם העבירה נכנס בקדושה וזה אינו, כי צריך 'הבדלה', וע"י זה מוציא הטוב מתוך הרע וממתיק הענין, ומקיים את השליחות שהטילו עליו מן השמים, כי אין הקב"ה שולח שום מחשבה אל האדם טובה או רעה אלא כדי שיהיה מזה תכלית הטוב, והא קיים זאת ע"י הכנעה הבדלה והמתקה (הלשונות מבוססים על דברי הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זיע"א בהדרכותיו).

וזהו ענין ה'הבדלה', כנודע אחד מיסודי החסידות המבוארים רבות בספרי ה'תולדות' כי כל מעשה עבירה נעשה כסא אל הטוב, שהרי אין שום דבר בעולם שנעשה אם לא לצורך כבוד שמים, וכמו המן שנעשה כסא למרדכי כמו שכתב הרוקח, וכן אמרו בש"ס (מגילה יז). גדולה הסרת טבעת להמן יותר מומ"ח נביאים. אך אין לטעות שהיא נעשית טוב בעצם, ולכן יש להבדיל בין הטוב לבין הרע ואז 'מתקן' כל הענין.

כשם שיש להעלות את חלקי הרע שבכללות הבריאה ע"י שמגלים את הטוב שבהם, כך גם ברע הפרטי שבמידות האדם יש שלושה שלבים אלו 'הכנעה - הבדלה - המתקה' כמובא מה'תולדות' בשם הבעש"ט הק' (בן פורת יוסף, לך לך) בזה"ל: לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, שיתרחק מן שלוש בחינות, נגד שלוש בחינות 'הכנעה הבדלה והמתקה' שביאר מורי זלה"ה, כי מצד ארציות חומר ועכירות הקליפות נמשך גסות הרוח, לכך הזהירו לך לך מארצך, ויבא להכנעה. וממולדתך שהוא תרח עובד ע"ז שורש הקליפות, ויש כח האב בבן כמ"ש הראב"ד בספר יצירה (בהקדמה) כי כח הבנאי בבנין וכו', ולכן צריך הבדלה להפריש ולהבדיל הקליפות שמצד האב המולידו. ומבית אביך, שהיה בחרן כמ"ש (בראשית יא, לב) וימת תרח בחרן, ודרשו עד אברהם ה' חרון אף של מקום, שהוא דין וגבורה, ואברהם בח' חסד ימותיק הדין בשרש החסד שיש בגבורה והדין ההוא, כמו שכתבתי במ"א בשם מורי זלה"ה איך למתוק הדין בשרשו. ואחר המתקה אז תשיג בחי' הארץ אשר אראך, והבן.

על פי מהלך זה, בשלב הראשון הנקרא "הכנעה", נדרש האדם לקבל עול מלכות שמים ולהכניע ולהסן את המידות הרעות ולשלוט בהן בבחינת 'אתכפיא'. זהו שלב הכרחי - "לך לך מארצך" להתנתק מהחומר והארציות וגסות הרוח המונעים את ההכנעה, שכן אם האדם פועל רק על פי הדחפים והנטיית של מידותיו, אינו יכול להתקדם לשלבים נוספים של התיקון, שהרי הוא ומידותיו הרעות נתפסים כדבר אחד.

בשלב השני הנקרא "הבדלה", נדרש האדם להבדיל בין טוב לבין רע, "ממולדתך" - יש לו להבדל מהמידות הרעות שנולד עמהם ולתפוס מהן מרחק. להשקיף עליהן מבחוץ ולדעת שהם לא חלק בלתי נפרד ממהותו. יש את מהותו שעומדת לעצמה ויש את הביטויים והגילויים של מהותו שיכולים לקבל פנים וצורות שונות טובות ורעות.

בשלב השלישי הנקרא "המתקה", נדרש האדם לדון את המידות הרעות שבו לכף זכות. למצוא את ניצוצות הטוב שבהן ולסגור עליהן ולראות את הטוב והיפה שבהן, ובכך להמתיקן ולתת גם להן מקום ותפקיד במציאות, ולא לבטלן מכל וכל, שהרי (אבות פ"ו) כל מה שברא הקב"ה בעולמו, לא בראו אלא לכבודו, ואלוקותו ית"ש שרויה בכל, ואין לך דבר שאין לו מקום, וזהו "מבית אביך" שהוא בחרן, להמתיק חרון אף, על ידי שאברהם שהוא בחינת החסד ממתיק הדין בשורש החסד שיש בגבורה.

עבודת התפילה

על פי משנת החסידות
פירוש

תפילה - כעומד לפני המלך

כתר נהורא

שערים לעבודת הרמפ"ה
מתוך העמקה בספרי חסידות

מאוצרות הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א

הקושי לתאר שאנו עומדים לפני המלך

"בפנימיותו של כל אחד מושרשת האמונה הזאת שהקב"ה שומע ומקשיב לכל מה שאומר, צריך רק לעורר את זה עד שירגש בעומק הלב"

כל מה שאומר.

הווי אומר: בפנימיותו של כל אחד מושרשת האמונה הזאת, זה לא מגיע מהשכל אלא מהנשמה היודעת ומכירה את בוראה ומרגישה את האמת. ולכן, גם כשלא מדובר בעת צרה, אלא בתפילה רגילה, אפשר להטעין את עצמינו עם האמונה הטהורה הזאת.

ואיתא בספר בני מחשבה טובה להרה"ק מפייאסעצנא זי"ע (אות ז) וז"ל: כבר התנצל אברך לפני ואמר, אם הייתי יכול לצייר לפני איזה דמות בשעה שאני עומד לפני השי"ת בתפילה הייתי מתעורר פשוט על כל פנים כמו מי שמבקש ומתחנן לפני הכל יכול שיש בידו להושיע לי, או שהייתי מזדעזע ומרתת מן המחשבה והציור בעצמו שאני עומד לפני כסא הכבוד, אבל כיון שאסור לצייר לי שום דמות וציור ורק ידיעה יש לי שאני יודע שעומד אני לפני ה', ידיעה שהיא בלא מחשבה, יובלא מחשבה אי אפשר לי להתעורר אם לא באה ההתעוררות מעצמה, ומכל שכן שאוכל עוד להתמיד בהרגשות התלהבות, זה אי אפשר לי כלל.

"לפתע מחנפל עליו ה' וישמעאלי צמא דם וסכני שלופה בידו, והוא מתחיל לברוח כל עוד נפשו כשהישמעאלי רודף אחריו, ותוך כדי הבריחה הוא זועק בקול חרישי מעומק לבבו: רכבו של עולם!! הצילני!!"

ומבאר שם (אות ח): שני דברים נחוצים לנו ושניהם חסרים לנו, התרחבות ושכלול המחשבה, וגם התעוררות והתרגשות. באמת שניהם - שהם אחד הם, כי בשעה שאחד עומד ח"ו מתוך צרה ומתפלל לה' אין דמיון ומחשבה חסר לו, האם בשעה שאיש ישראל מתלהב בימים נוראים מחשבה חסרה לו? לא, בשעה שמתלהב ומתעורר הוא בלא שום מחשבה, יש לו מחשבה הוא חושב ומרגיש לפי מצבו, ומצב התלהבותו, ורואה שכסא הכבוד נשתלשל אליו והוא עומד לפני ה' בהתרגשות יתירה ומפאר אותו, לא את המלך שנסתר ורחוק ממנו אלפי פרסאות מפאר ומשבח, רק את ה' אשר נגד עיניו ואומר 'לך ה' הגדולה והגבורה' וכו', וכן מתפלל, אבי אב הרחמן עשה לי כך וכך.

ובכל זאת, עדיין קשה להרגיש במוחש שאנו נכנסים להיכלו של הקב"ה ומתמלאים חרדת קודש.

ואכן זו היא העבודה בשלב, עבודה קשה היא, אך כל אחד יכול להצליח בכך על ידי מעט התבוננות, וכמו שיבואר במאמרים הבאים א"ה.

במאמר הקודם הובא משל על בחור שנפל בחלקו הזכות להכנס לפני ולפנים אל אחד מצדיקי הדור אשר כל העם ענו אחריו מקודש.

הרגעים האלו שהבחור עומד במחיצתו של הצדיק, שוים לו יותר מכל העשירות ומכל הספרים ומכל ההשפעות שבעולם. הוא עוד יעמוד ויספר לבניו ולנכדיו ברגשי קודש איך שזכה לראות את צדיקו של עולם, ויספר להם בפרטי פרטים כל תנועה של הצדיק באותה רגעים נשגבים שזכה להכנס אליו.

בדברי חז"ל ובספרי הקדמונים נקטו תמיד את העבד העומד לפני המלך, באימה וביראה, כמשל ודוגמא לאהבה ויראה עילאה שצריך להרגיש לגבי הקב"ה.

כעת יש לבאר, איך נכנסים לפני ולפנים, אל הקב"ה עצמו ע"י התפילה, וכך נבין גם את המהלך של התפילה, למה זה כ"כ ארוך. כך יהיה לנו יותר קל להתחבר אל התפילה, והמחשבות לא יתרוצצו לנו, כי אנחנו ממוקדים במטרה.

כשחסיד נכנס אצל רבו, הוא מרגיש בלבו רעדה וחרדת קודש.

כך, והרבה יותר מכך, אנו צריכים לעמוד בשמונה עשרה, באימה וביראה, ברתת ובוזע, נוכח פני ה'.

אלא שזה לא כ"כ פשוט. וצריך להשקיע הרבה כדי שנוזכה להגיע לאהבה ויראה אמיתית ופנימית, כי בסופו של דבר איננו רואים את המלך מול העינים הגשמיות, והכל תלוי באמונה.

מי שקשה לו לדמות לעצמו שהוא נגד ה', ולא מאמין לגמרי שה' עומד כנגדו ומקשיב לתפילתו, ידמה לעצמו מה היה עושה אילו היה הולך ברחוב ולפתע מתנפל עליו ח"ו ישמעאלי צמא דם וסכינו שלופה בידו, והוא מתחיל לברוח כל עוד נפשו כשהישמעאלי רודף אחריו, ותוך כדי הבריחה הוא זועק בקול חרישי מעומק לבבו: רכבו של עולם!! הצילני!! הושיעני!!

האם הוא צריך לעורר את עצמו ולדמות לעצמו איך נראה הקב"ה, או שהתיבות בוקעות מאליהן מתוך עומק לבבו ופנימיות נשמתו?

במצב של סכנה או צרה ודאגה יודע כל אחד להיכן צריך לפנות, ואז אינו מסתפק, הוא מרגיש את האמת, ויודע היטב שה' נמצא כל הזמן לצידו ושומע

תפילות פיא"ס: 03-30-4444

הבית לכל אברך ובהור חסיד

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות

שבחי הספר הקדוש

"תולדות יעקב יוסף" (ג)

התולדות יעקב יוסף מוכיח רבות בספרו מנהגים שנהגו בהם חסידים ואנשי מעשה מתלמידי הבעל שם טוב, ודורש להבין את המטרה והתכלית ולא לעשות את המעשה כדי לצאת ידי חובה. כך למשל בתחילת פרשת נח הוא מסביר כי **מטרת הישיבה בסעודה שלישית ביחד אינה התאספות יבישה וצוננת, אלא במטרה להתחבר בכל כוחות הנפש להקב"ה**, בצורה הנקראת בתורת החסידות "יחוד". הוא מסביר כי ישנם שלושה מיני יחודים, האחד בליל שבת (עליית כל הנפשות אל השכינה הנקראת "חקל תפוחין קדישין"), השני ביום השבת (יחוד אבא ואמא), והשלישי בסעודה שלישית, ובסעודה שלישית נגמרים ונשלמים כל היחודים יחדיו, שזאת הסיבה לכך שסעודה זאת נקראת **"שלוש סעודות"**. מסיבה זאת כשיושבים יחד בסעודה שלישית במטרה ליחד את כל כוחות הנפש, דבר האפשרי רק כאשר מתחברים עשרה יהודים יחדיו בכונה להתחבר אל ה', דבר המסוגל לחיבור כל עשרת כוחות הנפש יחדיו, וממילא נעשה יחוד גדול, ואז יורד שפע גדול לאותם המתאספים, ברוחניות ובגשמיות.

הוא מביא את המנהג של חסידים לעשות "מנין" לעצמם כדי להתפלל באריכות, ואת הבעלי בתים הרודפים אותם ומתנגדים לכך מסיבות שונות, אך בסופו של דבר כאשר מתברר להם שאותם חסידים מתפללים באריכות, הם שמחים על כך ש"התפטר" מעול התפילה הארוכה. לעומת זאת באותו מאמר הוא גם מזכיר את אותם העושים מנין לעצמם כדי לבנות את רבנותם ולהשתרר על הציבור, ומוכיח אותם קשות.

במקום אחר הוא מזכיר מנהג עתיק שנהגו בימיו, לשתות לפני כניסת השבת משקה שכוונה מע"ז, שהיה מתוק ומחזק, וזאת כדי שבקבלת שבת יוכלו להתפלל בהתלהבות ובחמימות. בסופו של דבר, מספר התולדות יעקב יוסף, "לא זכר שר המשקים את יוסף", אותם השותים שכחו את המטרה העיקרית שהיא "יוסף" - ההתקשרות האמיתית להקב"ה, "וישכחוהו", וכך נותר רק מנהגי השתייה, בו מהדרים מאוד, ואילו קבלת השבת נותרת "בעלבת" וצוננת.

היכל המגיד ממעזריטש

הרה"ג ר' יהודה ווינגרטן שליט"א
יו"ר מכון יסוד החסידות

מי הם התלמידים של אברהם אבינו?

יתברך השוכן בעולם, ובידיעה זאת נכללים כאמור כל התענוגים שבעולם.

ולמרות שבסופו של דבר עבודתו של יעקב אבינו היא השלימות והאמת, כמו שכתוב "תתן אמת ליעקב", מכיון שהעולם אינו יכול להתקיים במידת ההתפשטות לבד, אלא צריך שמלכות שמים תהיה יחד עם יראה וקבלת עול, וכמו שמבאר המגיד (אור תורה סימן פט) שלכן יצא עשיו ממידת ההתפשטות שנקראת "חסד", כיון שיש לקליפות אחיזה במידה זאת, כי ידיעת ה' שאינה באה יחד עם קבלת עול, יכולה לגרום לכך שהאדם יסתפק בידיעת ה' ויעשה ככל הישר בעיניו, ואמנם גם יעקב אבינו לא יסד מידה חדשה, אלא שהוסיף לה את השלימות של מידת התפארת, דהיינו שידיעת ה' תהיה מוגבלת רק למי שמפאר את שם ה' בעבודה שליומה שיש בה גם אהבה וגם יראה, אך כל זאת מכח מידתו של אברהם אבינו, שהוא זה שהביא לעולם את ידיעת ה', ובצירוף מידתו של יצחק אבינו שהיא הגבורה והצמצום, המגבילה את ידיעת ה' למי שירא וחרד מפניו.

בפרשיות אלו שאנו קוראים בתורה בשבועות אלו, אנו לומדים בהרחבה אודות עבודתו של אברהם אבינו, שעיקרה היה "לקרוא בשם ה'", כלומר לפרסם את מלכותו יתברך בעולם.

ידוע גם שהאבות הקדושים היתה עבודתם מכוונת כנגד שלושה המידות, חסד גבורה תפארת, ואברהם היה עיקר עניינו מידת החסד. אמנם שלא כפי שהעולם מפרשים, שעבודתו של אברהם אבינו היתה רק באהבה גדולה, ואילו מידתו של יצחק אבינו היתה רק ביראה, מפרש המגיד בכמה מאמרים את עבודת האבות באופן אחר.

עניינה של מידת החסד היא התפשטות האור ממקורו. עבודתו של אברהם אבינו היתה לגלות את האור של מידת החסד בשכינה, דהיינו במידת המלכות - שתהיה מלכותו יתברך מורגשת ומוחשית, ושיקבלו כולם את עול מלכותו יתברך, וכמו שמאר"ך רבינו בפרשתינו (אור האמת פט).

אברהם אבינו גם לא הסתפק בעצם העובדה ששמו של הקב"ה ידוע בעולם. הוא רצה שהשכינה תהיה בקומתה השלימה, כלומר שתורגש גם תפארתו יתברך בעולם, (שזהו נקרא בלשון הקבלה יחוד תפארת ומלכות). כלומר שקבלת העול מלכות שמים תהיה מתוך הכרה בגודל התפארת והשלימות שיש במלכותו יתברך, שכל התענוגים והמתקוות שבעולם תלויים בה.

מידת האהבה מחייבת לגלות לכל שיש בורא לעולם, ושמתיקות עבודתו היא המתקנות הכוללת את כל התענוגים

ולכן אמרו חז"ל (ברכות טז:): אין קוראים אבות אלא לשלושה, מכיון שעבודתו של כל איש מישראל היא בכוחם של האבות הקדושים, שהם מורי הדרך של כל אדם מישראל בעבודת ה'. כלומר על כל אדם מישראל לראות באברהם אבינו כמורה דרכו, ולשאוף לגילוי האלקות שבעולם, מתוך האהבה הגדולה לכל איש מישראל, והרחמים על מי שלא זכה להכיר את הקב"ה בעולם.

אסור לו לאדם להסתובב בעולם הזה מתוך רוגע ושלווה, אני את נפשי הצלתי, אני יודע שיש רבנו של עולם. שכן מידת האהבה מחייבת לגלות לכל שיש בורא לעולם, ושמתיקות עבודתו היא המתקנות הכוללת את כל התענוגים. מי שהולך בדרכו של אברהם אבינו, אינו יכול לשקוט ולנוח, בשעה שהוא יודע שיש מישהו שהוא יכול לקרב אותו לעבודת ה', כל אחד כפי דרגתו, ועדיין לא עשה זאת.

אתה רואה את חברך מתקשה בלימוד התורה? תן לו את ההזדמנות לחוש את מתיקות התורה. אתה רואה אדם שעדיין לא מרגיש טעם בתפילה? נסה לדבר איתו על ענין התפילה, ולתת לו מעט מתיקות משלך. אתה רואה מישהו שאמונתו אינה מבוססת כראוי? דבר איתו דיבורים של אמונה. כי "עולם - חסד יבנה!"

בנוסף, רצה אברהם אבינו שהתגלות זאת תהיה מתוך הכרה עמוקה יותר, שידעו שכל מציאות העולם הזה היא רק מלכותו יתברך, ואין לשום נברא בעולם קיום עצמי מלבד מלכות שמים שהיא השכינה המקיימת את כל הברואים, וגם זה נרמז בפסוק הנזכר (כל זה מבואר שם).

מדוע אם כן ידועה מידתו של אברהם אבינו כמידת החסד? מבאר רבינו הן במאמר הנזכר והן במאמר אחר, שמידת החסד עניינה **התפשטות** של אורו יתברך בעולם. כלומר שידעת אלקותו יתברך לא תהיה מוגבלת רק ליחיד סגולה, אלא שזיכוכו את עצמם כראוי כמו שם ועבר למשל, אלא כל אחד באשר הוא, כל נברא לפי שכלו ודרגתו, יוכל להשיג את המציאות הזאת - שהקב"ה מולך בעולם. וענין זה שייך למידת החסד, שהוא החסד הגדול שאין למעלה ממנו - שהנבראים ידעו וירגישו את מציאות ה'

שירו לו שיעור חדש

הנני לכשר בזה לשוהרי אור הבעש"ט זי"ע שבס"ד בימים אלו אנו משקיעים את מירב המאמצים לשדרג ולשכלל את הקו "חסידות פלאים" - להשקות צנאוי חסידך - להתענג על ד'

שיעור יומי של הגה"צ ר' יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א
כל יום נקודה בעבודת ה' בצוואת הריב"ש
לעורר ליבי לאהבתך - עם הרה"צ ר' יעקב לייפער שליט"א
יום ראשון - שלישי - חמישי - א פלאים פייער

שיעורים חדשים - שיעורים שבועיים

הקדמות ללימוד ספרי החסידות
מאת כ"ק אדמו"ר מקאסוב שליט"א
השבוע עליה השיעור השני בסדרה החדשה
ענין הצמצום בעבודת האדם

שיעור בספה"ק תניא
מאת כ"ק אדמו"ר מאמשינוב אר"י שליט"א
השבוע עליה פרק ט'

א נשמה בהליכות של חסיד
להבין ולהתחבר במעשה החסיד בכל יום
הרה"ג ר' שלמה שרייבר שליט"א

עבודת ד' למעשה בראי הפרשה
הרה"צ ר' אהרן שמואל למברגר שליט"א

פרשת השבוע באור החסידות
רעיונות עמוקים, סיפורים מרתקים, עצות והיוזקים
הרה"ג ר' משה רויטמאן ר"י בני היכלא

שיעור יומי חדש
הרה"ח ר' יו"ט בלוך שליט"א - ללימוד מסיפורי צדיקים עבודת ד' למעשה

כעת עליו כל השיעורים בשלוחה ו
בשבוע הקרוב יסודרו כל השיעורים בע"ה גם בשלוחות המיועדים לכך

נדבת ידידנו הנכבד
העומד לימינו בכל עת ועונה בלב
ונפש חפיצה
הרה"ח ר' **משה קעניג** שליט"א
בי"ש
להאיר בני ישראל באור החסידות
ולזכות בני ישראל
הנותנים בצרה ובשבחה

נדבת ידידנו הנכבד העומד לימינו
בכל עת בל"ג חפיצה
הרה"ח ר' **יהושע גרינוואלד** שליט"א
מונטריאול
לזכות בנו החשוב החתן היקר כמר
שרגא פייבל גי"ו
לרגל נישואיו בשעה טובה ומוצלחת
יה"ר בזכות הבעש"ט זי"ע ותלמידיו
שזוכה לבנות בית נאמן בישראל
על אדני התורה היראה והחסידות
ולדורות ישרים ומבורכים

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' מיכאל ב"ר
מרדכי זל סוכוב נלב"ע
טו חשוון תשפ"ב
הוצנח ע"י בני הרה"ח
ר' **משה חיים סוכוב**
שליט"א

לעילוי נשמת
הגה"צ רבי דוד ב"ר **יעקב זצ"ל**
מושקוביץ אב"ד בניהאד
נלב"ע י"ח חשוון תשמ"ז
הוצנח ע"י נכדו
הרה"ג ר' **מרדכי מושקוביץ** שליט"א
ר"י והדאנו בבנינו

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' **צבי ב"ר חיים אריה**
ז"ל תמוז
נלב"ע י"ד חשוון
תשפ"א
הוצנח ע"י המשפחה שחיו

לעילוי נשמת
הגה"צ רבי **חיים יחיאל ב"ר אברהם**
אלטר זצ"ל רוסטין
חבר הבר"צ וקהל מחיקי הדת
נלב"ע י"ח חשוון תשע"ד
הוצנח ע"י בני החשובים
הרה"ג ר' **אפרים פישל שליט"א**
הרה"ג ר' **משה שליט"א**
ר"י בני היכלא